

MAI SZÁMUNK TARTALMÁBÓL:

A HÉTEN TÖRTÉNT	3. oldal
GYORSFÉNYKÉP	3. oldal
FÁM A NAGYERDŐN	4. oldal
FILMNAPLÓ	4. oldal
FIATALOK	5. oldal

**Kádár János vezetésével
párt- és kormányküldöttség látogat
a Szovjetunióba**

A Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottsága, a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsának elnöksége és Minisztertanácsa meghívására Kádár Jánosnak, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága első titkárának vezetésével július második felében magyar párt- és kormányküldöttség tesz hivatalos, baráti látogatást a Szovjetunióban. (MTI)

Nemzetpróbáló feladatok

Felkészítést végzett a héten az MSZMP Központi Bizottsága, és gyakorlati hivatású vezetők körében tartottak egy konferenciát, amelynek célja az ország gazdasági helyzetének megismerése, a nemzetközileg meghatározó események, mint a szocialista társadalomépítés mindennapi és hosszú távú feladatai.

A tegnapi lapban megjelent közlemény pontosan érzékelteti azt, hogy népünk gazdaságunk közvetlenül reagál mindarra, ami a világban történik, akár kedvezően, akár kedvezőtlenül érinti bennünket. A Központi Bizottság ezért sem mulasztotta el — ez is hagyománya már —, hogy objektíven elemezze a nemzetközi élet eseményeit. Megállapította azt, hogy az országot milyen hatások érik a határon túlról, s a világ sorsának alakulása mire kell, hogy indítson mindannyiunkat.

A helyzetkép realista — mint ahogyan korábban az áprilisi, most pedig ezen az ülésen is megállapította a Központi Bizottság: egymásnak ellentmondó erők bonyolult körülmények közötti harc jellemzi világunkat. „A nemzetközi helyzetet továbbra is élelik azok az imperialista törekvések, amelyek a katonai erőfölény megteremtésére, a fegyverkezési verseny fokozására irányulnak. Ezek a törekvések súlyosan veszélyeztetik a világ békéjét, és társadalmi berendezkedéstől függetlenül ellentétesek valamennyi nép legalapvetőbb érdekeivel.”

E helyzetben a Magyar Népköztársaság továbbra is a bevált, a sok év óta változatlan elveken alapuló, partnereink számára világos és kiszámítható külpolitikát folytatja. Hisszük, hogy a különböző társadalmi berendezkedésű országok békés egymás mellett élése közös érdek, s hogy az enyhülés vívmányait meg lehet és meg kell örizzünk.

A feszültségtől terhes nemzetközi viszonyokat azonban figyelembe kell vennünk napi munkánkban. A termelés helyzetét, a vállalatok munkáját nehezítette és nehezíti a külföldi piacok változatlan stagnálása, a makacsul kitartó recessziós hullám. A tőkés államokban tovább emelkedett a munkanélküliség, s ennek visszatartó ereje van exportunkkal szemben is, hiszen az alacsony kereslet hatványozottan növeli a termékekkel, a szállításokkal szembeni követelményeket. Kélekedett küzdelem dúl a „vevőért, a piacokért. Ez viszont ösztönzést ad egyes tőkés államoknak arra, hogy protekcionista, illetve politikai indítékú akadályokkal nehezítsék a számukra kevésbé kívánatos exportőr törekvéseket. Röviden megfogalmazva: mindez annyit tesz, hogy továbbra is a tartósan szigorodó követelményekkel kell szembenézni a nem szocialista piacokon. Ugyanakkor az is befolyásolja gazdaságunk munkafeltételeit, hogy a szocialista gazdasági közösségben barátaink hasonló feltételek között élnek és dolgoznak, nehézségeik hozzánk hasonlóak, fejlődésük hasonló szakaszában járva ők sem mentesíthetik magukat a kedvezőtlen világgazdasági hatásoktól. Így gazdasági közösségünk együttesen érzékeli az idő erőpróbatát, s ez nem egyszerűsíti közös feladatainkat.

Egyértelmű képet rajzol elénk a Központi Bizottság közleménye, hogy az összetett igényeknek miként tettünk eleget az első felében. Megállapította: „... népünk kiegyensúlyozott belpolitikai helyzetben, szervezeten és céltudatosan dolgozik a kitűzött gazdasági feladatok megvalósításáért. Az első fél-

évben a népgazdaság a gazdaságpolitika fő céljaival összhangban fejlődött: az ország eleget tett fizetési kötelezettségeinek, az áruellátás, a bérék és a fogyasztói árak a terveknek megfelelően alakultak.”

Azaz a fő tendenciákkal, a meghatározó folyamatokkal nincs különösebb gondunk. Az 1983. évi népgazdasági terv alapvető gazdasági céljai teljesülnek, illetve a teljesítésnek továbbra is megvan a feltétele. A helyzet azonban nem mindenben megnyugtató, egyes területeken javítani kell a teljesítményeket. Figyelmet érdemel, hogy az év eddigi hónapjaiban az ipar — különösen az export szempontjából fontos gépipar és könnyűipar — termelése ingadozó volt, s ha ez a tendencia folytatódik, akkor emiatt az egész népgazdaság produktuma gyengülhet. Márpedig továbbra is elsődleges cél a külgazdasági, a belső egyensúly, illetve a fizetőképesség megőrzése, sőt javítása, az életszínvonal terv szerinti alakítása. Ehhez az kell, hogy a kivitel legalább a tervezett ütemben növekedjen, mégpedig az oly fontos ipari termékekből is. Igaz, az ipar dolga nem lesz könnyebb továbbra sem; a behozatal nem haladhatja meg a tervben számítottat, sőt az lenne a kívánatos, ha aránya tovább csökkenne.

Szándékosan hangsúlyozzuk népgazdaságunk vezető ágát, az ipar fontosságát, kiemelkedő szerepét. A kiindulási pont, hogy a kétségtelen nagy fejlődés mellett látni valók azok a jelek, amelyek bizonyítják: ez a népgazdasági ág nem mindenben tudta követni a módosuló világ- és hazai piac követelményeit. Erre mutat, hogy az iparilag fejlett országokban sebesebb ütemű termékváltás zajlik, s ott erőteljesebb a versenyképesség. Iparunknak az irányítási, szerkezeti előrelépésre éppen úgy szüksége van, mint arra, hogy javuljon innovációs érzékenysége, gyorsabban alkalmazza az új technikát, javítsa termékei minőségét. De nem mulasztható el a súlypontok meghatározása, a fontossági sorrendek haladéktalan kimunkálása sem, mert nem vagyunk bővében sem anyagi, sem emberi forrásoknak. Am ha gondosan megválogatott célokra fordítjuk energiánkat — s erre hív fel a párt közleménye — hiánytalanul megtehető a legszükségesebb intézkedések a versenyképesség fejlesztése érdekében.

A követelmények azonban aligha csak az ipar számára adódtak. Fokozott terhelést éreznek a társadalom, amikor a fejlődésének nehéz kaptatóján jár. Ezért fontos, hogy a körülmények közepette még inkább érvényesüljön a nemzeti egység s a szocialista demokrácia. Az emberek kapjanak nagyobb lehetőséget a közügyekbe való beleszóláshoz, közös sorsunk alakításához. E célt szolgálja majd a választási rendszer továbbfejlesztése is, melyet most a Hazafias Népfreml Országos Tanácsának állásfoglalását figyelembe véve vitatott meg a párt Központi Bizottsága, és ajánl az országgyűlésnek.

Nemzetpróbáló feladatok. Nyitottság, készség mindezeknek a közérdekű vállalására, a társadalom még aktívabb ellenőrző tevékenységével. Végül ennyivel is összefoglalható a politikai mérleg készítése. No és azzal a szándékkal, ami a határozat szavaiból kicsendül: munkálkodjunk azon, hogy eredményeinket megőrizve tegyük otthonosabbá országunkat minden becsületes ember számára. (KS)

Földesen learatták a búzát

Következik a szalmaletakarítás, a másodvetés

A földesi Rákóczi Termelőszövetkezet 7800 hektárnyi területéből 5500 hektár a szántó. A nyár elején a figyelem elsősorban az aratásra váró 1800 hektárra irányult — az idén 250 hektáron termeltek őszi árpát, 100 hektáron borsóvetőmagot, 140 hektáron fűmagot, 1350 hektáron pedig őszi búzát.

A Rákóczi Termelőszövetkezetben pénteken estére magtárba került a szántóföldről az utolsó adag búza is, s ezzel véget ért az első nagy próbatétel. Fokozatosan lendültek bele a kombájnosok: július 3-án még csak 800 tonnát hordtak be a táblákról, de másnap már elérték az 1000 tonnás teljesítményt, amit kisebb-nagyobb eltérésekkel tartottak az aratás befejezéséig.

A földesei aratás korai befejezése nem a véletlen műve, hanem a gazdaságban uralkodó szemlélet egyenes következménye. „A búza aratását akkor kell kezdeni, amikor a kombájn ki tudja csépelni a szemet” — tartja dr. Deák Géza, a Rákóczi elnöke. Nem sokan osztják ezt a véleményét ebben az energiaszegény világban. Hiszen arról van szó, hogy míg földesen 24–25 százalékos nedvességtartalommal vágják a búzát, máshol megvárják a 19–20 százalékos nedvességtartalmat, hivatkozva a szárítási költség megtakarítására.

Az elnök azonban védi álláspontját: „Ha tovább van a földön a növény, sokkal nagyobb a veszteség, ami tonnákban mérhető. A nagyobb mennyiség viszont bőven fedezi a szárítás árát.” Meggyőző érvelés, amit nyomtatékosít az 5,7 tonnás hektáronkénti átlag.

A betakarítás korai befejezése köszönhető egyébként a kiterjedt kooperációnak is. A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Encs község Zója Termelőszövetkezetéből érkezett az Alföldre öt kombájn, ami ugyancsak megnövelte a kapacitást. A kölcsönt most adják vissza — éppen idejében, hiszen északon valamivel később érik a búza —, négy kombájn és néhány teherautó formájában.

A gyors aratásnak a magas termésátlag mellett egyéb haszna is van. Több idő jut a soron következő munkákra meg az őszi betakarításra való felkészülésre. Jelenleg folyik a szalmaletakarítás, a tápanyag-utánpótlás (50 ezer tonna szerves

trágyát hordanak a földekre a következő hetekben, hónapokban), a talajművelés, s mintegy 600 hektáron a nyári vetés. Répamag kerül a földbe, fűvet is telepítenek, az uborka vetése pedig már a hamarosan termelő konzervüzem alapanyag-ellátását szolgálja.

Jegyezzük meg végül — annál is inkább, mert amint az aratás hajrájáról szóló híradás is megjele érvényességű, a jövedelmezőség földes mérlege is általánosítható —, az idén sajnos csökken a búzából származó haszon. A Rákócziiban jó volt a termés, több mint a múlt esztendőben, a nyereség mégis kevesebb. Következik ez elsősorban az energiaárak növekedéséből és a műtrágyák árának emelkedéséből.

Bálázógépek könnyítik a szalma letakarítást

**Kilencezer táborozó,
gyermekprogramok a nyáron**

Debrecenből hetvenhárom táborban 874 kisdobos, 1706 úttörő, 67 ifivezető és 263 pedagógussal (összesített adatok, ahogy lentebb is következzek majd) vesz részt. Hajdúnánás 9 táborban 152 kisdobost, 342 úttörőt tud elhelyezni, nyolc ifivezetővel és ötven pedagógussal. Hajdúböszörményből tizenkét táborban vesz részt 180 kisdobos, 453 úttörő, nyolc ifivezető és ötvenhárom pedagógus; Hajdúszoboszlórol tizennegy táborba mehet 137 kisdobos, 474 úttörő, 25 ifivezető és ötven pedagógus, Berettyóújfaluból és a járásból harminkettől több táborba (június eleji adat, és azóta nőtt) 559 kisdobos, 721 úttörő, 28 ifivezető és 128 pedagógus megy; míg a debreceni járásból 56 táborba 729 kisdobos, 1608 úttörő, 46 ifivezető és 220 pedagógus. A püspökkladányi járásból a táborozók száma: 36 táborban 359 kisdobos, 888 úttörő 11 ifivezetővel és 132 pedagógussal. Összességében ez azt jelenti, hogy megynk háromezer kisdobosa, több mint hater ez úttörője táborozik valamikor a kelet nyári „hasznos szünidőnyár folyamán az országnak eltöltésébe”.

különböző pontján, a rétsági diákotthonról a községi Jurasics-várig.

S csak ízelítőül, tallózza az igazán gazdag, vidám úttörőnyári programjából, egy-két településen: Debrecen külső területein, a kismacsi ifjúsági klubban, a tégláskerti klub-könyvtárban, a józsi ifjúsági házban, a dombostanyai ifjúsági klubban szerdán vagy szombaton rendszeres gyermekfoglalkozások vannak. Az Újkerti Általános Művelődési Központban eddig szerepelt például a 100 Folk Celsius együttes, volt sportdelelőtt, találkozás Monspart Sarolta világbajnokkal, foglalkozás és bemutató a hortobágyi parkról. A Horváth Árpád Művelődési Házban a játékfoglalkozástól a bábkészítésig több alkalomra várták a gyerekeket, s várják ezentúl is a nyár végéig. Az Ifjúsági parkban mesenap és alkotónap váltakozik a játéknappal. S természetesen a könyvtárak, különösen a gyerekkönyvtárak is bekapcsolódnak a gyermeknyári „hasznos szünidőnyár” folyamatába.

Hajdúböszörményben július 12-én *Játék a könyvtárban* címmel rendeznek foglalkozást, 14-én az úttörőházban „Perdülj, fordulj” gyermek-táncház lesz, ugyanaznap 15 órától *Borisz Ugorov szovjet festőművész kiállításához* kapcsolót alkotónapot szerveznek, gyermekeknek. Július 21-én aszfalttrajzversenyt, 28-án asztalitenisz-versenyt rendeznek.

Ezhez hasonlóan lehetne sorolni városaink, nagyközségeink gyermekeknek szánt programjait. Többször hallunk szülőktől a nyár folyamán arról, hogy kevés a gyermekeknek szóló rendezvény — ami természetesen abszolút értelemben igaz; viszont az is bizonyos, hogy a lehetőségek, a foglalkozások nagy részéről az ifjúsági klubok, házak, gyerekkönyvtárak, művelődési házak, úttörőházak környékén lakók sem tájékozottak eléggé. Pedig érdemes utánanézni, mert hasznosan, játékkal, sporttal, játékos tanulással tölthetnek az általános iskolások, úttörők több délelőtti vagy délutáni is egy-egy ilyen intézmény szervezésében.

Egy hét a világpolitikában

HÉTFŐ: Szovjet-nyugatnémet csúcstalálkozó Moszkvában — Többeszi halasztás után befejeződik a világkereskedelmi kérdésekkel foglalkozó UNCTAD-ülésszak Belgrádban — A francia külügyminiszter Szíriában.

KEDD: Ellentmondó jelentések a palesztin belviszályról — Heves harcok Csádban, a Habré-kormány Franciaországától és Zairétól, Gukuni Weddei ellenkormány Libiától kér segítséget.

SZERDA: Jaruzelski köszöntése 60. születésnapján — Schultz amerikai külügyminiszter eredménytelenül tárgyal Damaszkuszban — A görög miniszterelnök madridi útja.

CSÜTÖRTÖK: Amerikai kongresszusi küldöttség Moszkvában — Mitterrand és Marchais találkozik — A bécsi haderő-csökkentési értekezlet ülése — Merényletkísérelt a libanoni kormányfő ellen.

PÉNTEK: Plenáris ülés a madridi Európa-találkozón — A Közös Piac országai külügy- és pénzügyminisztereinek rendkívüli tanácskozása — Feszültség Párizs és Teherán között a gépellátás ügyében.

SZOMBAT: Nyugtalanág és összecsapások a megszállt Palesztinában — Stone amerikai különmegbizott a közép-amerikai térségben tárgyal.

A HÉT 3 KÉRDÉSE

Mi a jelentősége a szovjet-nyugatnémet csúcstalálkozónak?

Az enyhülés időszakának csúcstalálkozói rendszerint a széles körű együttműködés tervei, fontos szerződések jeleztek. Egy feszültebb szakasz szerényebb elvárásokra készült: már az is eredmény, ha nem szakad meg a párbeszéd, a tárgyalások folytatódnak.

A moszkvai szovjet-nyugatnémet csúcstalálkozótól aligha remélhetett bárki látványos eredményeket, hiszen Helmut Kohl kormánya határozottan elkötelezte magát az Egyesült Államok rakétatelepítési tervei mellett, s ezzel eleve korlátozta saját mozgásterét. Sőt a tervek szerint éppen az NSZK területén helyezték el az összes Pershing-2 típusú rakétát (108-at) s a 464 robotrepülőgépet jó egynegyedét.

A moszkvai eszmecsere természetesen nem hozott alapvető változásokat az egymástól eltérő, az egymással ütköző álláspontokban. Mégis hasznosnak bizonyult, hiszen módot nyújtott az első kézből származó, hiteles tájékozódásra. Az NSZK kancellárja előtt Jurij Andropov hangsúlyozta: hamis az a Nyugaton szétbontás-hosszabb elterjedt nézet, amely szerint a telepítés megkezdése „komoly tárgyalásokra” (értsd: komoly engedményekre) szorítja majd a Szovjetuniót. Ezzel az érveléssel NATO-körök tulajdonképpen új eropolitika jogosultságát igazolják, hogy az egyoldalú fölüny erőszakolása hozna megoldást.

Az SZKP főtitkára, a szovjet államfő joggal mutatott rá, hogy a telepítés kihívása az Atlanti Szövetség részéről nem önmaga gyengítésére, hanem az egyensúlyi állapot fenntartására ösztönzi majd a Szovjetuniót, s ezért logikusan megtesz minden szükséges ellenintézkedést védelmének, biztonságának szavatolására. A sokat emlegetett stratégiai egyensúlyt tehát nem lehet megbontani, de ha a NATO részéről a fegyverkezési hajszára új fordulóját erőltetik, akkor ez az egyensúly a korábbiaknál magasabb szinten, magyaráz: költségesebb és bonyolultabb módon, több terheléssel valósul meg.

Miért nem lehetne mindent elkerülni? — ez volt a szovjet fél vissza-visszatérő kulcskérdése, s Moszkvában ismét aláhúzták, jóllehet jócskán benne járunk a „rakéták évében”, van még idő és lehetőség a megállapodásra. Ehhez egy dolog szükséges: becstelenség, konstruktív megközelítés mindkét oldalról, a kölcsönös biztonsági érdekek figyelembevétele. Sajnos ez az, ami hiányzik a NATO — s mindenképp a telepítést erőszakoló Egyesült Államok — oldaláról. Washington valóságos „ördögi kört” alakított ki: a rakéták telepítését a genfi tárgyalások eredményességétől teszi függővé, de miután telepíteni akar, nem érdekelt a genfi sikerben...

A régi bölcsesség szerint utólag könnyű okosnak len-

ni. A moszkvai csúcstalálkozón, ha szorít is az idő, mégis idejében hangzhattak el a józanságra, realizmusra hívó szavak. A szovjet álláspont — s ezt képviselte a hét szocialista ország, köztük hazánk vezetőinek moszkvai nyilatkozata is — lehetségesnek tartja az észszerű tárgyalásokat, a kompromisszumos megegyezést. A válasz sora most az atlanti hatalmakon van.

Miért látszik közelíniek a madridi találkozó sikeres befejezése?

Holnap lép harmincharmadik hónapjába az a tanácskozás, amelyet a helsinki záródokumentumot aláíró 35 európai és észak-amerikai ország képviselői folytatnak Madridban. S akármilyen megkapó látvány is Juan Miro nagyméretű homlokzati festménye a spanyol főváros konferenciaközpontjának épületén, talán ideje lenne már, hogy a sikeres befejezés után, a jól ismert kép egy időre lekerüljön a képernyőkről, az újságok hasábjairól.

A madridi konferencián kezdettől fogva két vélemény csatázott egymással. A szocialista országok arra az álláspontra helyezkedtek, hogy tovább kell vinni az európai biztonsági folyamatot, s a következő lépésnek egy olyan kontinentális konferencia lehetne, amely a katonai enyhülés, a leszerelés, a bizalomfokozó intézkedések kérdéseivel foglalkozik. A NATO-hatalmak valamiféle „elszámoltatást” akartak végrehajtani, először az emberi jogok ügyén próbálták támadni a szocialista országokat, utána a lengyel kibontakozást igyekeztek gátolni. Igaz, a nyugati táborban nem lehetett teljes összhangról beszélni: a legkevésbé az Egyesült Államok mutatkozott érdeklődés a madridi találkozó sikeres befejezésében, néhány szövetséges viszont rugalmasabbnak tűnt.

Már-már úgy tűnt, hogy a találkozó zátonyra futott, amikor nyolc semleges és el nem kötelezett állam 1981 decemberében előterjesztette RM-39 számú dokumentumát. (Ez volt a 39. javaslat a madridi találkozó, amelynek spanyol nyelvű rövidítése az RM.) Mindez hasznos tárgyalási alapul szolgált, és csaknem másfél esztendő újabb vitaszakasz után a nyolcalk módosított formában újra asztalra tették az RM-39-et, most már a különböző ellenvéleményeket is figyelembe véve. A szocialista országok ugyan nem értettek egyet minden megfogalmazással, de a találkozó sikere érdekében elfogadták ezt a javaslatot — több NATO-ország azonban ismételt nehézségeket támasztott. Végül a házigazda Spanyolország lépett szorítóba, s június közepén további finomításokkal próbált egy általánosan elfogadható záródokumentumot indíttványozni. Ennek nyomán új tárgyalások kezdődtek, s minden jel szerint közel járnak a megállapodáshoz. A nyolcalk egyike, Jugoszlávia azt javasolta, hogy július 18.—20. között, a külügyminiszterek részvétel-

lével, fejezzék be a tanácskozást.

Remélhetőleg így történik majd. A fogalmazás óvatossága csupán azért indokolt, mert az európai tanácskozásokon érvényes konszenzus előírja valamennyi résztvevő egyetértését, tehát akár egy ország észrevételei módosíthatják a tervezett dátumokat. (Korábbi példa: a tárgyalások egy alkalommal a máltai igény miatt csúsztak, melyet egyenlőre figyelembe bizonyos földközi-tengeri vonatkozásokat.)

Ha július második fele valóban mehozza az eredményes madridi zárást, ez kedvező fordulat lesz. Jelezheti a helsinki elvek érvényességét, a tárgyalások hasznát egy feszültebb helyzet körülmenyei között, amikor nemigen lehetünk elkényeztetve a jó híreiktől.

Mit végzett Shultz Damaszkuszban?

A Közel-Keleten igazán nem ritkák a váratlan menetrendváltozások. Ez történt a héten is, amikor az ázsiai körutat tevő Shultz amerikai külügyminiszter utasítást kapott a Fehér Háztól, hogy a tervbe vett hazautazás helyett látogasson a közel-keleti térségbe.

A szokott városnevek (Rijad, Bejrút, Jeruzsálem) mellett a legnagyobb érdeklődés a damaszkuszi megállót, s az Asszad elnökkel folytatott ötórás tárgyalásokat kísérte. Közismert tény ugyanis, hogy a libanoni különalku után alaposan lehültek a két ország kapcsolatai, és sem Habíb, sem Draper nem volt hivatalos tárgyalópartner a szíriai fővárosban. Attól, hogy Shultz útja sem eredményezhetett, sőt az amerikai sajtó — a finomabb hivatalos megfogalmazások ellenében — az üres kézzel távozó külügyminiszterről ír. Legfeljebb az jelenthetett szépségflastro-

mot a kudarcra, hogy egy alacsonyabb szintű tárgyalócsoport megpróbált a folytatni a kétoldalú viták csomójának kibogozását.

Az eredménytelenség oka, hogy Washington eltekintett a „Nothing for nothing” (szó szerint: „Semmit semmiért”, de értelemszerűen „Valamit valamiért”) elvétől. Legfeljebb azt ajánlhatta Szíriának, hogy hagyja jóvá a hármas különszerződést, cserébe viszont feltétel nélküli csapatkivonást kívánt Damaszkusz-tól. Szíria ezt nem fogadhatta el, mert ha beleegyeznek egyenlőséget tesz az érvényes arabközi megállapodások alapján Libanonban tartózkodó szíriai, valamint a behatolt izraeli csapatok között. Kedvezőtlenebb biztonsági helyzetbe hozza magát hiszen egy esetleges általános kivonulás után is maradna izraeli s különösképpen amerikai katonai jelenlét Libanonban; végül, de nem utolsósorban nem esik szó az Izrael által bekebelezett szíriai terüetről, a Golan-fennsík-ről.

Szíriának, mint gyakorlatilag az egyetlen arab frontállamnak helyzete kétségkívül javult az utóbbi hetekben. Védelmi képességei a Szovjetunió közreműködésével erősödtek; a Libanonban tartózkodó szíriai csapatok diplomáciai adut jelentenek: a palesztin mozgalom belviszályának egyik következménye, hogy a PFSZ kapcsolatai minden bizonnyal szorosabbak lesznek. Ugyanakkor fokozódik a Szíriára gyakorolt nyomás is — az izraeli csapatösszevonásoktól a jobboldali arab rendszerek által gyakorolt pénzügyi megszorításokig. Amikor a sikertelenség ellenére Shultz nem vette el az újabb jövőbeni damaszkuszi utazás tervét, ez is mutatja, hogy nem ért véget a közel-keleti játszmák legújabb szakasza...

Réti Ervin

Nyikolaj Tyihonov szovjet miniszterelnök fogadta Moszkvában Helmut Kohlt, az NSZK kancellárját és Hans-Dietrich Genscher külügyminisztert (Telefóto: TASZS—MTI—KS)

Ronald Reagan amerikai elnök Los Angelesben a Tanítók Szövetségének gyűlésén érzekeltette, hogy esetleg indul a következő elnökválasztáson is (Telefóto: AP—MTI—KS)

Argentínában mintegy húszezer fiatal tüntetett a törvényhozás épülete előtt a békeért és a demokráciáért, a kormányzat megújításáért (Telefóto: AP—MTI—KS)

Hazánkba érkezik a francia miniszterelnök

Lázár Györgynek, a Minisztertanács elnökének meghívására Pierre Mauroy, a Francia Köztársaság miniszterelnöke július 10-én, vasárnap hivatalos látogatásra Magyarországra érkezik. (MTI)

Vendégünk, Pierre Mauroy

Pierre Mauroy, a Francia Köztársaság miniszterelnöke 1928-ban született az észak-franciaországi Cartignies-ben. Apja tanító volt. Tizenhat éves korában csatlakozott az ifjú szocialistákhoz. 1950-ben megválasztották a mozgalom országos titkárának. 1950—55. között történelmet és földrajzt tanított a párizsi elővárosokban. 1951-ben megalakította a Leo Lagrange klub országos szövetségét, amely az egyik legnépszerűbb népi ismeretterjesztő szerv Franciaországban.

A pedagógusok szakszervezetének tagja lett, majd a szakoktatók szakszervezetének főtitkára volt 1955-től 1959-ig. 1963-ban az SFIO (a Francia Szocialista Párt) igazgató tanácsa és politikai bizottsága tagjának választották. 1965 és 1971 között a szocialista és demokratikus baloldali szövetségbe tömörült tanácsok tagja lett Lille város polgármesterévé választották, majd 1983-ban ismét elnyerte ezt a tiszteket.

1971—1979-ig a szocialista párt országos titkárságának koordinációs feladatait látta el. Pierre Mauroy a metzi kongresszuson a párt végrehajtó bizottsága tagjává választották. E tisztségét 1981 májusáig, miniszterelnöki kinevezéséig megőrizte.

Tiltakozómenet, tüntetések az amerikai rakéták ellen

DORTMUND, HÁGA (MTI) — Hétszáz békeharcos részvételével tiltakozó menet indult szombaton a nyugat-németországi Dortmundból a belga főváros felé. A résztvevők azt tervezik, hogy augusztus 6-án a NATO brüsszeli központja előtt tiltakoznak majd az új típusú amerikai közepes hatótávolságú rakéták tervezett nyugat-európai telepítése ellen. A nyugatnémet békemozgalom mellett egyházi és szakszervezeti csoportok is védnökséget vállaltak az akció felett. Erősödik a tiltakozás Hollandiában is az amerikai rakéták elhelyezése ellen. A

leghevesebben — érthető módon — Woensdrecht lakói emelik fel szavukat az ellen, hogy a holland kormány a település mellett levő légitámaszpontot jelölje ki 48 amerikai manőverező robotrepülőgéppel lehetséges telepítési helyül. A hágai kabinet annak ellenére járt el így, hogy Hollandia még nem foglalt határozottan állást azzal kapcsolatban, végül is befogadják-e a robotrepülőgépeket az országba. Hollandia-szerte folynak az előkészületek a helyi háborúellenes szervezetekben az október 29-én tartandó országos méretű rakétaellenes tüntetésre.

Felmentés, kinevezés

A Minisztertanács július 1-i hatállyal dr. Tóth József egyetemi tanárt, a Debreceni Agrártudományi Egyetem rektorát — megbízatásának lejártával, munkája elismerésével — felmentette. Dr. Szász Gábor egyetemi tanárt a rektori teendőket ellátásával három évre megbízta.

Vasúti tisztek avatása

Szombaton Budapesten a figyelmet a legfontosabb tenivalókra. Ezt követően tisztá avatta vasutasnap hagyományos eseményét, a tisztavató ünnepséget. A tisztjelölteket Szűcs Zoltán, a MÁV vezérigazgatója köszöntötte, s avatta fel. Ünnepi beszédében számba vette az elmúlt időszak eredményeit, gondjait, s felhívta a

A litván katolikus egyház küldöttségének látogatása

Dr. Lékai László bíboros, esztergomi érsek meghívására látogatást tett hazánkban Liudas Povilonis kaunasi püspök vezetésével a litván katolikus egyház delegációja. A litván főpapok eszmecserét folytattak a magyar katolikus egyház vezetőivel, és megismerkedtek a katolikus egyház több intézményével. A küldöttséget fogadta Miklós Imre államtitkár, az Állami Egyházügyi Hivatal elnöke, s tájékoztatást adott az állam és az egyház kapcsolatának időszerű kérdéseiről. A találkozón jelen volt dr. Lékai László. (MTI)

Mag

Teher a gazdajövedelmezőség elszívja a profitok pénzét. Eft kijelentéseket ni az úgynevezett hatékonyság szervezeteiről. bára csak így; volt alacsony cégekről beszélt konyság ugyanis — több többszöri kísér hiányzott. Így jebb hozzávet tudni, melyik meg a mérce képpen az „a konyság” bé kellett sokaknak niük.

Most, 1983-merce. Nemcsa ni lehet, kik b ta, s kik ivelt fölötte. Eszerin — alacsony vállalatnak szá vezet, amely k vető esztendő az ágazati átlal zóság felét. De vedelmezőség? ráfordítás egy nyitott aránya a jövedelmez úgy számolják mérleg szerint osztják a köts is a nettó esz bérköltéssel.

Fentebb az merce. Valóba a szakembere nem tökéletes donképpen né van baj, hane rendőkkel, ille nyezeti viszon

A külső ol veszt. Tier Józ dós pedantéri dós pedantéri dós pedantéri, aki csá menyekkel va ban. Tévedtem, át tam. Hogy is volt. Az Épület-és Főnökség dolg kilométeres szé összejöttek a son a kiváló cí a sikert megö tek vagy százan. A nagy dara művezető háro simogatott elő de úgy, mint reklamációra k — Főnök. Eg Az én jegyvesz hamot” már k nincs gond, de ide három emb adagot viszont deközták. Jár t rom porció.

A tagbasza (azt hiszem, h nagyot csapott pocakjára. — Pista — t man a villát y a „főnök”, s ő ta a tárcáját. — adta az érteser rom ebédet úgy enni, kifizetem. Színjáték vol tessége üdén le az asztalok kör nyári hőségbe hogy az épület. tartás vezetője ereszkedett, se kodott, szánt szá se akart kerüln ség már régén-

Magas a mérce

Teher a gazdaság vállán. A jövedelmezőség piócája — elszívja a prosperáló vállalatok pénzt. Efféle színezeti kijelentéseket gyakran hallani az úgynevezett alacsony hatékonyságú gazdálkodó szervezetekről. Persze, jobbra csak így; általában dívott alacsony hatékonyságú cégekről beszél, a hatékonyság mérőszáma ugyanis — több esztendő és többszöri kísérlet ellenére — hiányzott. Így aztán legfeljebb hozzávetőleg lehetett tudni, melyik cég nem üti meg a mércét. Következésképpen az „alacsony hatékonyság” bélyegével sem kellett sokaknak szegyenkezniük.

Most, 1983-tól van már mérce. Nemcsak sejteni: tudni lehet, kik bukának el alatta, s kik ívelnek magasan föllette. Eszerint — tartósan — alacsony hatékonyságú vállalatnak számít az a szervezet, amely két egymást követő esztendőben nem éri el az ágazati átlagos jövedelmezőség felét. De mi is az a jövedelmezőség? A haszon és a ráfordítás egymáshoz viszonyított aránya. Precízebben: a jövedelmezőségi mutatót úgy számolják ki, hogy a mérleg szerinti nyereséget elosztják a költségekkel, vagyis a nettó eszközértékkel és a berköltséggel.

Fentebb az olvasható: van mérce. Valóban, de ahogy azt a szakemberek is elismerik, nem tökéletes. Igaz, tulajdonképpen nem a mércevel van baj, hanem a megmérőrendekkel, illetve azok környezeti viszonyaival. Nevez-

tesen: az árak jó néhány területen tartalmaznak még központi preferenciákat, másutt a költségnövekedést ismeri el automatikusan az ár és így tovább. Ugyanakkor a jövedelmezőséget a különböző egyedi jellegű támogatások és elvonások is befolyásolják. Egyebek közt az említettek indokolják, hogy a jövedelmezőség kiszámításánál a mérleg szerinti, ne pedig az elszámolás alapjául szolgáló nyereséget vegyék figyelembe.

De miért is kell szemmel tartani az alacsony hatékonyságú vállalatokat? Nem lenne elég a veszteségesek és az alaphiányosok listája? Nem lenne elegendő ezek bajainak orvoslására kidolgozni a hatások győgyvirát? Ha távolabbi céljainkat és közelebbi lehetőségeinket számba vesszük, csak nem lehet a válság. Az előbbieket közt a növekvő jövedelmezőséget tükröző termékszerkezet, az utóbbiak közt az ország és a vállalatok pénzügyi helyzete szolgál indokul. Az utóbbinál maradvány: amikor nincs elegendő pénz a fejlesztésre, válogatni kell a korszerűsítési lehetőségek közt. Előfordulhat, hogy a gyengélkedő vállalatokba még annyit sem érdemes injektálni, amennyire rászolgálták — jövedelmezőségükkel, fejlesztési alapjukkal. Vagyis: az országos érdekek úgy kívánják, hogy a több hasznot hozó tevékenységek szippantsák fel a fejlesztési forintokat.

A május elején megjelent kormányrendelet nem ad további haladékot az alacsony

hatékonyságú vállalatoknak. Az első lépésben engedélyhez kötik a beruházásokat és a létszám duzzasztást. Ezenkívül az irányított szervezetek elrendelhetik az úgynevezett értécsökkenési leírás zárólatát. Ez a pénzügyi attrakció mészaki szempontból azt jelenti, hogy a fejlesztési alaptól még a korábbi szint tartására sem nyílik lehetőség.

A rendelet külön elbánásban részesíti a recessziósított vállalatokat. Velük szemben türelmesebb a jogszabály. Cselekvési, kilábalási programot kell készíteniük, s ha 2-3 esztendő eltelével ez sem járja eredménytel, még mindig egyedi mérlegelés alapján döntenek további sorsukról. Ha a veszteségforrásokat a különböző intézkedéssorozatok ellenére sem sikerül felszámolni, még is szüntethető a vállalat.

Az alacsony hatékonyságú vállalatok felszámolásának leggyakrabban emlegetett gátja az volt, hogy a vállalati vezetők idegenkedtek a dolgozók áthelyezéséből, átcsoportosításából fakadó konfliktusoktól. A pénzügyi és a törvény adta lehetőségek ezentúl adtak. A gazdálkodó szervezetek egyelőre mégsem tolonganak az átképzési segélyért. Amit nem egyszerűen a szokásos munkaerő-tartalékolás magyaráz, hanem az is, hogy a törvényesítés még nem oldja fel az említett társadalmi mozgásokat, konfliktusokat, hangulati viszonyokat.

Molnár Patricia

A HÉTEN TÖRTÉNT

Nevelés a közlekedésben

A héten nem lehetett panaszuk az időjárásra azoknak, akik a strandon töltötték szabad idejüket, esetleg vízparton üdültek. Tombolt a kánikula. Csak víz mellett, jó hideg sör vagy üdítő ital társaságában érezhette jól magát az ember. Akik dolgoztak, szidták a hőséget, és idegebbek, türelmesebbek voltak, mint máskor. Vonatkozott ez a járművezetőkre is, hiszen autóban, az autóbussz vezetőfülkéjében, ahol csaknem 40 fős volt a meleg, még nehezebb figyelni, koncentrálni s elnézőnek lenni, ha embertársunk volt figyelmetlen.

A véletlen közrejátszása, hogy épp ebben a meleg időszakban volt az a háromnapos nyári akadémia, amely a közlekedésre nevelés, a közlekedési morál kialakításának kérdéseivel foglalkozott.

Mint az egyik előadásban elhangzott, az alapvető személyiségjegyek a közlekedésben is érvényesülnek. Az egoista típusú ember a közlekedésben is rossz partner; nem tartja meg a társas szabályokat, önző, kíméletlen embertársával szemben. Nem adja meg az elsőbbséget, észbe sem jut segíteni a véletlen közlekedési situációt nehéz pillanataiban. Nem jó közlekedési partner az sem, aki az életben is bizonytalan, tévova. Tulajdonképpen nem igazán humánus, nem igazán közösségi ez a magatartás, hogy mindig csak másokra akarnak tekintettel lenni, ahogyan a mindennapi életben sem jó pont, ha valaki nem tud dönteni, ezt másoktól várja, a közlekedésben különösen veszélyes ez a magatartás. Az ilyen vezető kiszámíthatatlan, lassítja az bizonytalanná teszi a forgalmat.

Sorolhatnánk még a típusokat, de ennél sürgetőbb feladat, hogy felmérjük: min lehet változtatni, milyen módszerrel, eszközökkel nevelhetünk a közlekedésre, alakíthatjuk ki — már gyermekkorban — a megfelelő közlekedési morált. Ez volt a közlekedéspedagógiai nyári akadémia másik fontos kérdéscsoportja.

Az egyre gyorsabb motorizációra végeredményben nem voltak felkészülve a pedagógusok. Ezért volt szükség annak a szakreferens-hálózatnak a kiépítésére, amely ma

már működőképes, „taglétszáma” az ország területén csaknem 12 ezer. A közösségi normák megtartására, lelkiismeretességre, pontosságra, körültekintésre, döntőképességre nevelés azonban nemcsak az ó feladatuk, hanem valamennyi pedagógusé. Az volna jó, ha a tantervben meghatározott közlekedési órákon kívül egyes tantárgyaknál is jobban odafigyelnének erre a témára, s — ha épp oda kívánczik — beépítenék az oktatott anyagba. Hogy mást ne mondjunk, a fizika órákon számos lehetőség kínálkozik erre. Nem elég csupán a közlekedés elméletét a tanulók fejébe verni. Egyre több a segédeszköz, amelynek segítségével órák tarthatók. De sajnos volt már rá példa, hogy a közlekedési táblákat ragyogóan felismerő óvodás korcsoport jól sikerült bemutató foglalkozása után feltették a kicsiknek a kérdést, hogy melyik hát a jobb kezük és melyik a bal, és bizony többségük erősen tévővázt.

A közlekedési szakreferenseket 70 órás tanfolyamon képzik. Jó volna tovább differenciálni az életkoroknak megfelelő módszertani vonatkozásban ezt az oktatási formát, hogy minél eredményesebb legyen a munkájuk az adott óvodában vagy iskolatípusokban. Másik probléma, hogy számos tansegédlet, hangosított diafilm, munkafüzet állna rendelkezésre, amelyek az eddigiekkel is eredményesebbé tehetnék a közlekedési órákat. El is készülték a prototípusok, a gyakorló iskolákban kipróbálták őket, a minisztérium ajánlja alkalmazásukat, mégsem tudják használni, mert nem találtak rá gyártót. Sok üzem húzódozik ettől, mert nem tudják, megéri-e a befektetett anyagi áldozat.

Pedig gyermekeink kulturált közlekedésre nevelését nem lehet elég korán elkezdni. Idejében meg kell őket tanítani a normák, szabályok megtartására az élet minden területén — a közlekedésben is. Az eszközök adtak, s eredménynek elég, ha csökken a gyermekbalesetek száma, és idővel tájékozott, a közlekedési kultúrát ismerő és alkalmazni tudó generáció veszi át a helyünket.

D. Karádi Katalin

Gyorsfénykép

A hidász

A külső olykor megtéveszt. Tier Józsefet nyakkenedős pedantériájú vezetőnek hittem, aki csak a teljesítményekkel van jó barátságban.

Tévedtem, ám nem csalódtam.

Hogy is volt az a jelenet?

Az Épület- és Hidfenntartó Főnökség dolgozói háromszáz kilométeres szétosztásukból összejöttek a Nagyállomáson a kiváló címet megülni, a sikert megöblíteni. Lehetek vagy százán.

A nagy darab, vörös arcú művezető három ebédjegyet simogatott elő a tárcájából, de úgy, mint aki szörnyű reklamációra készül.

— Főnök. Egy se az enyém.

Az én jegyekémért a „hamhamot” már kihozták. Ezzel nincs gond, de nem evickélt ide három emberünk. A fejadagot viszont nekem ajánlékozták. Jár tehát még három porció.

A tagbaszakadt vasutas (azt hiszem, hidász) ezzel nagyot csapott tekintélyes pocakjára.

— Pista — tette le finoman a villát vele szemben a „főnök”, s ő is előhalászta a tárcáját. — Ha ezt azért adta az értésemre, mert három ebédet úgysem bír megenni, kifizetem.

Színjáték volt. Természetesége üdén legyintett meg az asztalok körül megrekedt nyári hőségben. Éreztem, hogy az épület, és hidfenntartás vezetője se le nem ereszkedett, se nem jópofászkodott, szánt szándékkal közel esz akart kerülni, az a közlétség már réges-régi.

Hát ez csak úgy átcikkant rajtam, mert éppen portrét karcolgatnék róla. Tier Józsefről. Holnapután veszi át a pesti Vigadóban a legmagasabb vasúti kitüntetést.

Nem iszik kávét, egy pohár aludttejet kanalaz inkább.

— Már el kellene felejtene — mondja —, de a vakbélműtét még mindig rémit, ötvenkettőben operáltak, s utána hosszú perforáció...

— Akarsz néhány kádervéleményt hallani magadról?

— Nocsak. Honnan szeretted?

— Pályamunkásoktól, innen-onnan. Ez itt az első oldalon Hajzer Ádámé, a balmazújvárosi kőművesé.

Olvassom:

— „Nem tudom, mit foglalt az írásba, de akár színezi, akár nem, már a szovjet fogásában — hogy is mondják ma? — univerzális asztalos volt, de lehet, hogy az ma is. Az itthoni tény is azt bizonyította, amikor 1950-ben fellelte magát a vasútnál. En ajánlottam be, mert Újvárosban kenyérlehetőség, abban az időben, nem volt. Az árvízvédező támfalhoz vezényelték minket Tiszafüredre. Nemcsak hordta a saroglyán a terméskövet, be is faragta, pedig ott ismerkedett meg a nehéz terméskő berakásával.

Én igazoltam a tanácsnál, a balmazújvárosinál, hogy ért hozzá. Odabíztam rá. Már a fogásban tudtam, hogy ügyes kezű. Itt, Füreden a nyolcórás műszakot nemegyszer négy óra alatt lehajráztuk.”

Főlnézek, s úgy kérdelem a szememmel, miért volt az élmunkás-tett?

A kiskanál nem kevesebb már a dobozában.

— Megbecsültük a támfalépítést. Egyszerű, nem tudtunk elhelyezkedni.

— Olvassam még?

Udvarias fejbiccentés a válság.

— „Majd aztán (de még sokat tudnék róla) a tanultságával, a szorgalmával emelkedett ki, pályamesterit végzett. A négy polgárijára már megvolt. Nemigen hazudok, az akkor négy gimnáziumnak felelt meg... Olyan nagyon nem tartjuk a kapcsolatot, de tisztielem, becsüldöm. Ő a maga útján tovább ment.”

Lapozok odább egy emberrel. Szatmári László (volt pályamunkás) „csak” arra emlékszik a nyugdíj határára, hogy nem félállról oda szélét, de határozottan. Oda lehetett menni hozzád, mindenki elmondhatta, mi a baja. Ha tehetted, orvosoltad. Az ellenőrzést meg az építő kritikát nagyon szeretted.

— De a múlt időt nem. No! Az ellenőrzést azért nem vittem túlzásba. Ne féljenek az emberek! Hajnali négykor is nyugodt lélekkel mentem el akár Litére, mert tudtam, hogy ott lesznek.

Fényeslitte? Záhony? Alljunk csak meg! Béres József (szintén Balmazújvárosi) ezeket az idéket emlegette, holott nem volt beosztottad. Ez az! Eperjeske. A vasércatrakó csúszdánál dolgoztatok, amint ő fogalmazta: „nevezetes munkán”.

Lelkemre kötötte, nehogy aléptiményt írjak, mert a ti dolgotok a csúszda maga, és a hidak voltak. (Vigyázzok a vasúti nyelvezetre! Van, aki ért hozzá, és ha még olvassa is...)

— Tizenötezer köméter betont raktunk ott az alapokba! Hetvenkét tonnás daruk alá például.

— Gondolom, ez volt a legnehezebb munkád, főépítészvezető voltál.

— Csak úgy látszik. Nem ez volt a legfogósabb feladat, hanem az Épület- és Hidfenntartó Főnökség, az ÉHF megszervezése. Majdnem kiborított. Elváltunk a pályafenntartástól, és a magasépítő szakaszokat úgy szedgettük össze, mígnem kilencszázán lettünk. El Maglódig mindenütt megtalálsz bennünket.

— Nem értem, miért volt neked személyesen olyan megrázkódtató elválni a „pft”-től.

— Egy veszedelmes nehézséget alig tudtam áthidalni, pedig hidász lennék. Képzeld csak el! Volt, aki húsz forintos órábérrel jött ide Záhonyból, más csak (ismét máshonnan) tizenhatal. Honnan kerítsek pénzt, mert felfelé kerekítettem volna. Együtt vannak! Valahogy sikerült; a húszforintos órábérrel el nem vehettem. Érted? Végül ott maradt a fegyelmim az osztályvezető fiókjában... Ezt is leírtad? Hagyd! No, még annyit. Négy év után — de mondom, ez sem panasz, csak egeészségi állapot — négy év után meglátogattam az első infarktus. 1981-ben a második.

— S most már jobban érzed magad?

Érti.

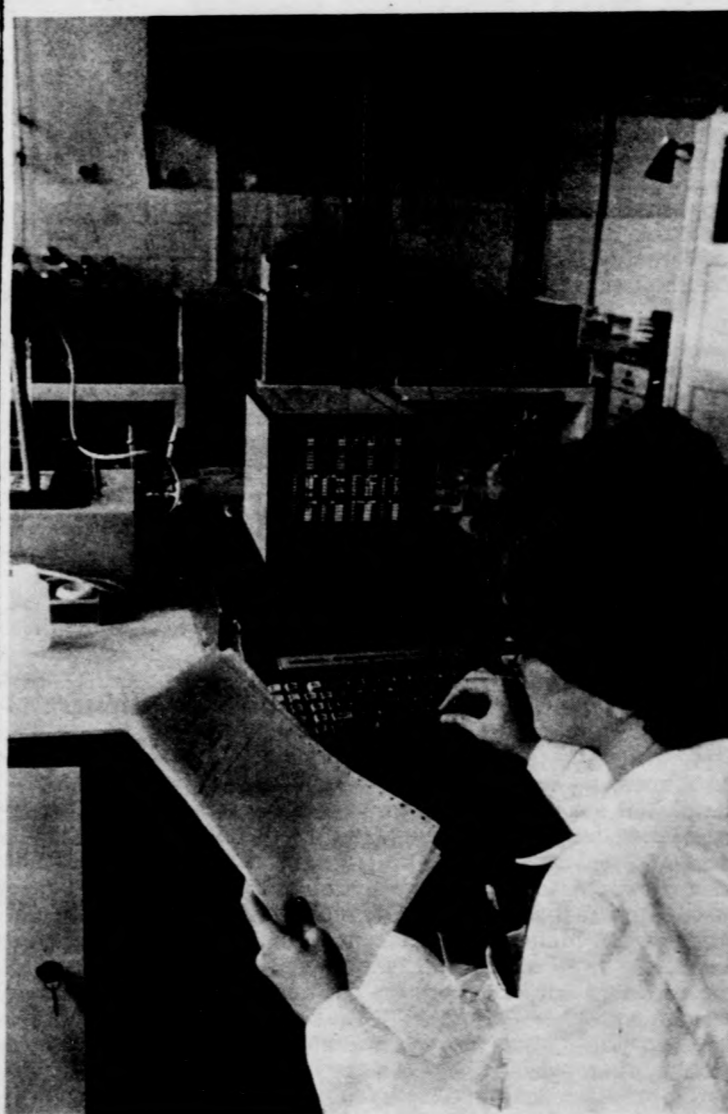
— Most már egészen jól.

— Szabad időben mit csinálsz?

— Tessék? — Felém fordítja a fejét, mintha nem hallana jól.

Es szívből nevetünk.

Szalai Csaba

Automata adatfeldolgozó a laborban

Budapesten a Péterfy Sándor utcai Kórház-Rendelőintézetben elkészült a központi automatizált laboratóriumi adatfeldolgozó rendszer. Az ország első ilyen jellegű számítógépes rendszere csaknem 250-féle laboratóriumi vizsgálatot kezel, a leleteket összesíti, továbbítja a kórházi osztályokra, illetve a kerületi rendelőintézetek laboratóriumába. Minden adatot tárol memóriaegységében, jelentősen csökkentve az adminisztrációt (MTI-fotó: Pintér Mária felvétele — KS)

Parkosítanak a lakók

A debreceni Tócskerten kók a terület rendezésében az új lakástulajdonosok 12 vettek részt. Ebben az évben óras munkafelajánlást tettek. A Vinceller utca sarkáig ki-A munkaakció június 25-én horják es elegyengetik a volt a Micsurin utca 98-104. termőföldet, majd a fásítás, számú házak előtt, ahol a la-a fűvetés következik.

KISZ-középkiskolás fokon

Alapszervezeti titkárok között Hajdúszoboszlón

— „Telt ház” van — fogad Tarjánai Eszter, a KISZ megyei bizottságának középkiskolai felelőse a szoboszlói Politikai Képzési Központban — diáksportolók, IKB-titkárok és (Debrecen kivételével) a középkiskolai KISZ-alapszervezetek titkárai lakják a tábort. Csak az utóbbiak 137-en vannak...

— **Hogy lehet egyszerre ennyi embert képezni? —** csodálkozom.

— Hat csoportban dolgoznak, negyedikes vagy az iskolából már kikerült fiúk-lányok vezetésével. Jobban is ragaszkodnak a diákok ezekhez a kisebb közösségekhez, mint a tábor egészéhez: a csoportfoglalkozásokon kívül is — melyeken mindennel foglalkoznak, ami csak a vezetési ismeretek megszerzéséhez szükséges. Szívesen vannak együtt. Az előadások (az iskola, a KISZ és a társadalom kapcsolatáról, politikai aktualitásokról, nevelési kérdésekről s egyebekről szól) mindnyájunk számára közelebbiek.

Mialatt beszélgetünk, szálíngóznak az alapszervezeti titkárok is az ékezőből. (A vacsoraidő vége felé jár.) Nehányukat hívom, hogy beszéljünk a táborokról, iskolai mozgalmi életéről, az alapszervezetekről.

Letelepszünk egy csendesebb helyen. Barackmajsózlás közben mondják el, hogy a táborban jól érzik magukat, bár a munkatempó fessze. Az előadások érdekesek, jók, egy-két olyan volt csak, melyet nehéz volt követniük. Az előző napon hallottak tájékoztatót a KISZ KB-nak a tizenévesekkel kapcsolatos határozatáról, de rövidesen kiderül: a dokumentumokkal való ismerkedésnek csak kezdeti stádiumában tartanak.

— **Milyen alapszervezetek működnek iskolákban? Megtalálják-e bennük az emberek a helyüket, a közösség élményét, örömeit?**

— Vegyes életkorú alapszervezeteink vannak, de minthogy a mi mozgalmi életünk nem éppen pezsgő, az iskola KISZ-vezetősége felvette az osztályformára való áttérés gondolatát. Kötelezővé persze nem tették, csak járja az osztályokat az IKB, hogy kedvet csináljon a horizontális alapszervezetek alakításához.

— **A mi igazgatónk annak idején kiadta, hogy „márpedig itt osztály-alapszervezetek lesznek!” Így történtek át...**

— **Mi elsöben osztályke-**

retben kezdtünk, a különféle közös programok hamar összehozták a társaságot. Elég jó az alapszervezetünk.

Mások nem büszkélkedhetnek ezzel:

— Nálunk általános a közöny. Még egy KISZ-gyűlést is alig lehet megszervezni — többen is egyetértően bólogatnak e megjegyzésre — az emberek igyekeznek kibúvót találni. „Indul a buszom”, „Vár az anyukám”. Két-három srácból álló csoportok vannak, ők egymás közt megbeszélik a bajaikat, de az alapszervezetben? ... Az csak formális.

A többiek átlagosnak, „közepesnek” ítélik osztályukat.

— **Ti vezetők vagytok: próbáltok-e olyan programokat szervezni, kezdeményezni, amelyek mindenkit érdekelnek? Próbáltatok-e felkutatni, hogy mi lenne az?**

— Nálunk minden programot a vezetőség kezdeményez, a társaság nagyobb részének egy fia ötlete sincs. Viszont a már megszervezett programokra szívesen eljönnek, jól érzik magukat — mondja az a kislány, aki az előbb dicsérte alapszervezetét. A táborvezető Tarjánai Esztertől tudom meg később, hogy eleinte bizony ők, a titkárok is csak várták: mit szervez nekik a vezetőség. Mostanra már öntevékenyek lettek.

— **Az akcióprogram készítésekor közvélemény-kutatást tartottunk, hogy milyen vitaköröket rendezzünk: ezek aztán jól is sikerültek.**

— **Ha arról kell döntenie: milyen programokat szervezünk, minden javaslatra mindenki feltartja a kezét, csak hogy mielőbb tülessünk a dolgon. Teljes a közöny...**

— **Mindannyitoknak ilyen tapasztalatai vannak a „demokratikus közélet gyakorlatáról”?**

Néhányan bólogatnak. Vannak más vélemények is:

— **Néha kellemetlen helyzetbe kerülök. Például az év végi magatartás- és szorgalmjegyek megbeszélésekor senki sem hajlandó elmondani a másiktól a véleményét. Mint vezetőnek nekem kell ezt megtennem, s persze az akármilyen jogos bírálatért aztán rám néznek görbe szemmel a társaim.**

— **Nálunk mindenki elmondja, ami a szívet nyomja. Osztályfőnöki órán is megbeszéljük (nagyon jó az osztályfőnökünk!), ha például**

nézeteltéréseink vannak valamelyik tanárral...

— **Próbálnád meg nálunk! Készülhetnél is a másnapi nagy feleletésre, dolgoztatásra!**

— **S a KISZ mint érdekvédelmi szerv. nem tesz semmit?**

— **Ha tesz, akkor az érdekvédelmi kapja másnap a „karót”. Úgy hogy inkább mindenki hallgat.**

Rámutatok a határozat ide vonatkozó passzusára.

— **Jó, ezt majd kiírjuk a falújságra. Abból nem lehet baja senkinek!**

Rövidesen kezdődik a Reshow műsora, gyorsan felteszem az utolsó kérdést:

— **Mit tanultatok a táborban? Mit fogtok ezek után jobban csinálni az alapszervezetekben?**

— **Elsősorban a szervezési munkákba tanultunk bele. Legtöbben eddig még azt sem tudták, hogyan kell összeállítani egy akcióprogramot.**

Bízom abban: nemcsak ennyit hasznosítanak majd, hiszen az előadások, csoportfoglalkozások ennél sokkal többet nyújtanak. Talán sikerül bennük felkelteni a mind alaposabb tájékozódás igényét, és ráébredzeni őket felelősségük nagyságára. „Ifjúsági szövetségünk jelene és jövője szempontjából egyaránt fontos, hogy a tizenéves fiatalokat már első mozgalmi élményeik meggyőzőek: az ifjúsági szövetség értük és általuk van, kifejezi vízárait, érdekeiket, teret biztosít az értelmes cselekvésre.” Márpedig a KISZ-ta a KISZ-t alapszervezetén át ismeri meg, itt születnek első mozgalmi élményei. S ezek ma még gyakran vajmi kevéssé pozitívak.

Csüry István

G. NAGY ILIÁN:

Az útonjáró

Ez volt az utolsó hely, ahová bekopogtatott. A Balaton-parti városka összes üdülőjét végigjárta már sikertelenül. A portásnak elmondta, mi járóban van. Az öreg olyan szemekké; meredt rá, mintha bűnözőt azonosítana. Koszos, kopott nadrág, elnyúlt papucs, hosszú haj, és ami a legriasztóbb, kezében egy gitár. A kapus tudta, hogy az üdülőben van egy megüresedett hely. Ennek is két keze van, gondolta.

— **No, várjon egy kicsit, telefonálok.**

A fiú rágyújtott. Mozdulatai, különösen ahogy a cigarettát a szájához emelte, egykori napzámósokra emlékeztettek.

— **Az igazgató úr várja magát. Ott az a fehér ház. Első emelet — mondta az öreg.**

Az igazgató kövérkés, összes, köpcös ember volt. Körbejárta az iroda közepén álló jövevényt.

— **Mi van, porosfűlű? — kérdezte nyomatékosan.**

— **Munkát keresek.**

— **Kapsz, de nem így. Hajvágás. Borotválkozás. Gitározás nincs! A raktárból adunk másik ruhát. Mosogatni fogsz a konyhán. Egy hónapig tudunk foglalkoztatni. Szállás, koszt, munkabér lesz. Az üdülőkkel nem ismerkedünk, a személyzetnek külön stégje van a parton. Az intézmény szabályzatát pontosan betartani! Rendben?**

— **Rendben — felelte a fiú.**

— **Most pedig lemegyünk a mosodába, hogy kisubickoljanak a lányok, mert én még ilyen porlepte embert nem láttam — fejezte be mondandóját félig viccesen az igazgató.**

A fiú munkájára nem volt panasz. A pohármosogatásban dolgozott egyedül. Szája csicskében mindig cigarettát lógott. Többnyire csak akkor szólalt meg, ha kérdezték. A személyzeti kosztra nem panaszkodott, bár látta, hogy rajta kívül szinte mindenki mást eszik. A pincérek különféle nyugati cigarettákat szívtak. Sokszor kaptak a borralaló mellé egy-egy paklivat. Úgy két hét elteltével az egyik nap műszak után a főpincér egy százast dugott a fiú csikkzsebébe.

— **Ezt a jó munkájáért — tette hozzá. A fiú kivetette a pénzt, és letette az asztalra.**

— **Köszönöm, de nem kell.**

— **Hogyhogy? Ne hülyéskedjen már — mondta a főpincér, és a legény markába gyömöszölte a piros bankót.**

A pincérek döbbenet figyelték. A fiú idegesebben, de türtőztetve magát, újra lerakta a pénzt.

— **Mondtam már, hogy nem kell — megfordult, és otthagyta őket.**

Lement a partra, magával vitte a gitárját, de nem játszott rajta. A vizet nézte, a hullámokat, ám ezen az estén nem látszottak, a leszálló köd elborított mindent. Hirtelen hatalmas ütést kapott hátulról. Nem tudott föllátni, rugdosni kezdték. Arcán érezte a vér melegét. Hangszerét szétzaposták.

— **Rohadt csavargó! — lihegte egy hang az éjszakában.**

Az énekmondó (Cservenka Ferenc, MAFILM fotója)

Nem divatcikk, nem nosztalgia

Az énekmondó

Izes mondatai visszhangzanak az előadóteremben. Egy kissé mindig elfogódottnak látszik a pódiumon eleinte, majd körülveszi közvetlensége — mosolygós bajusszal mutatja hangszereit a gyerekeknek, a hasas kobozt, az íves rajzú dorumbot; egyszerű, hosszú szöttek iszákja a székek...

Kiss Tamás a Kossuth Tudományegyetem Gyakorló Gimnáziumának kémia-fizika tagozatán nyitotta az iskolapadot (s az öt) a hatvanas évek közepén. Őt is megcsapta a beat viharos szele, magával ragadta. Az iskola öntevékeny zenei életének ugyanolyan színfoltjává lett hamarosan, mint a tornateremben, a bulikon Szabó Jancsi, Kettesy, Mensáros Peti a Yardbirds-féle „For your love”-val. Kiss Tamás gitárjával keltette a hangulatot az ózi betakarítási munkaakciókon és osztálykirándulásokon.

Angol, amerikai slágereket játszott, hogyne, de öhozá az a bizonyos folk-beat, az amerikai népdal „egymagam és a gitárom” stílusú balladés zeneje állt közelebb.

— **Irtam Pete Seegernek akkor, 18 évesen. És választ — küldött kottákat.**

— **Emlékszem, mutattad annak idején. Sokat megtanultál belőle, a Joan Baez-könyvből is.**

— **Menjünk időrendben?**

— **Most mit játszott?**

— **Többek között történelmi énekeket, XVII. századi lakodalmas, vígságtétel énekeket, a Szentsei-, Vásárhelyi-, Wathay-dalokkönyvek, a Kuun kódex dalait, kirgiz, kazah és csángó dalokat, a Toldit...**

— **Hol?**

— **Az utóbbit a Radnóti Színpadon; három éve, alkalmilag fel-léptem Szentpál Mónika Magyar Ámor XVI-XVII. század című műsorában. Két éve a Toldi Koncepció, majd Nagy Attila színművészessel csinálom; én Ilosvai Selymes Péter Toldiját adom elő.**

— **Lépjünk vissza a kitérből, jó?**

— **A gimni után a Kossuth Lajos Tudományegyetemen tanultam, itt végeztem 1974-ben vegyészként. Azután restaurátor lettem, dolgoztam a Déri Múzeumban, a budapesti Néprajzi Múzeumban, de ennél fontosabbnak tartom a tény, hogy 1975-ben megkaptam a népművészet ifjú mestere címet. Elő-**

adó lettem, szívügyem ez a fajta ismeretterjesztés, szórakoztatás. Most szabadúszó vagyok.

— **Hány dalt tudsz?**

— **Csak műsorokban száz-nál többet állítottam össze. A népdalt egyébként nem szeretem pódiumon előadni, ezért álltam át a történelmi énekekre. Gyűjtéseim során láttam, mit jelent a dal valószínűleg. Életemben a fordulópontra 1973 volt. Két barátnyal falu, áttelepült csángókkal; Egyházasközön Mária György, Mekényesen pedig Simon Ferenc József-nél voltak a mestereim, tőlük tanultam, s nem is csak a népdalokat, hanem a személyes kontaktust, azt, hogy mit miért hogyan. Simonné hat-hét órán át énekelt egy-egy estében. „Van még szalagjűtő? Na, ha nincs, nem baj, tudok én enélkül is.” És folytatta az éneklést.**

— **Miért nem szereted a népdalokat a színpadon?**

— **A parasztnak nem álltak ki, nem tudom én sem így. Ezek az emberek analfabéták voltak, s talán épp ezért, mint a szívacs, úgy itta az agyuk az énekeket. Nos azután Kallós Zoltán, Szék, Gyimes, Mezőség jött... a hangszeres tanulás, kobozon, kontrán, tekerőlanton, tamburán.**

— **Rendhagyó óra a reformácioról — ilyet is csinál.**

— **Nagyon fontos munka, ennek van értelme: hogy élővé tegyék a gyerekeknek a múltat. Például hatodikos gyerekeknek adtam elő ilyen műsort Balassiból, Kecskeméten.**

— **Kedvenc slágerünk volt annak idején a suliban a „De mit töröm fejemet”, a Pálóczi Horváth-dal, amit rengetegszer énekelte 1967-68-ban. Az amerikai és angol balladák mellett.**

— **Az amerikai folkmozgalomban megvolt, s most is megvan az élővé tevés motívuma. Ez a kulcs. Az éneklési stílus... azt tartom természetesnek, ahogy én csinálom; mert ez mindig „egy ember — sok embernek” helyzet volt. A közvetlen neked szólás érzése teszi meghitté az előadást, a dalok sallangmentes egyszerűsége, tisztasága, — mert ennek megszólaltatására töreksem — hozzájárul ahhoz, hogy érezze, aki hallgatja: ebben a zenében, a magyar történelmi énekektől akár a kirgiz hősenekig, ott van ő is. Hogy az engem hallgató gyerekek, felnőttek ráébredjenek: jé, ezek a**

múltban ugyanolyanok voltak, mint mi vagyunk ma! Ez a mi múltunk! Mert most jobbra ködfüggöny van a múlt előtt, az értékek jó része előtt is.

— **Túlzottan a racionalitás, a gondolatok folyama irányából közelítünk ma gyakran a múlthoz, az érzelmi felidézésnek sokszor még az igénye nélkül is. Így viszont élményszerűsége hiányzik, s akkor már a megértés sem az igazi...**

— **Igy van, az élmény a lényege annak, amit csinálunk. Most már tudom, hogy — a magyar népdalok és történelmi énekek után — ez nemcsak „magyar ügy”, ez Balassi is hivatkozik jelzéseiben horvát virágénekekre, szlovák dalokra. Barátom, Mándoki István turkológus segített a török és kazah dalok előadásában. Februárban Kecskés András barátommal, aki a Bakfark Bálint lanttrio vezetője, a bécsi Clemencic Consorttal szerepeltünk a velencei karneválon. Előadtuk a Carmina Buranát — perzsa cimbalmos, prágai dudás, horvát hegedős, Kecskés Andris és én lantokkal, amerikai és francia énekes, svájci tekerőlanton — és az együttes vezetője, René Clemencic osztrák. Ennyit a régi zene internacionalizmusáról...**

— **Enekelte franciá dalaikat is?**

— **Decemberben Dél-Franciaországot jártam, a trubadúrok hazájában provanszál nyelven adtam elő, és magyar népzénet, karácsonyi énekeket. Dimitrie Cantemir gyűjtéséből régi török zenét is játszottam, kirgiz és kazah dalokat is... persze most megkérde...**

— **Nyilván: tudsz kettős hangon énekelni?**

— **Megtanultam. Csak gyakorlás kérdése. Egyébként zenéjük sok ágon rokon a magyarral, legalábbis szerintem. Most májusban készült a török zenéből a Bakfark Bálint lanttrióval lemezfelvételünk, de hogy mikor jelenik meg, azt nem tudom. Talán azért megy nekem könnyen a török zene is, mert sokfelét csináltak. Messze jutottam Pete Seegertől meg a Beatlestől. Gondolom, nem egyedülként generációnkból, a harmincasokból... Több mint ezer előadásom volt eddig. Nem nosztalgia, de nem is divatcikk, amit csinálunk, ez biztos.**

Szilágyi Gábor

Minden szerven szovjet győzelem Borkai megállta a helyét

Debrecenben, a Városi Sportcsarnokban szombaton délelőtt, a szurkolók élénk biztatásaitól kísérve a női, férfi szervenkénti döntőkkel fejeződött be az idei tornász Ifjúsági Barátság Verseny. De mielőtt erről szólnánk, be kell számolnunk a férfi csapat- és összetett egyéni viadál pénteki eredményeiről.

A férficsapatban nem volt kétséges a kiegyensúlyozott erőt képviselő szovjet együttes győzelme, viszont a magyar csapat nagyon közel állt az ezüstéremhez, de csak a bronzérem tudta megszerezni. Az összetett egyéniben Borkai Zsolt harmadik lett.

Csapatban IBV-győztes: Szovjetunió 286,45 pont, 2. NDK 279,77, 3. Magyarország (Fajkus, Hegyes, Bernáth, Pruma, Tóth, Borkai, Rezács) 279,525. — Összetett egyéniben IBV-győztes: Guszev (szovjet) 57,85, 2. Mogilnyi (szovjet) 57,80, 3. Borkai (magyar) 57,775, ... 14. Pruma (magyar) 55,55, 15. Bernáth (magyar) 55,45, ... 17. Tóth (magyar) 55,40, ... 19. Rezács (magyar) 55,30, 25. Hegyes (magyar) 55.

A szombati szervenkénti döntőkön nyolc-nyolc nő és férfi szerepelhetett. Ekkor jobbnál jobb gyakorlatokat láthatunk — lévén itt a legjobbak —, viszont előfordulnak — ritkábban — eltérő, leesekek a szerről, melyek elsősorban fáradságról tanúsítottak.

A kitűnő, C elemekkel gazdagított gyakorlatok elismerése nem maradt el, többen kaptak 9,9 pontot. Viszont sokan kevesellték a Borkai nyújtógyakorlatára adott 9,85-öt. Összességében a Szovjetunió tehetséges versenyzői valamennyi szerven győztek aranyérmeket szereztek, de — *holtversenyek folytán* — jutott az aranyérmekből két KNDK-beli, egy-egy NDK-beli és román tornászknak is.

Befejezésül: a vendéglátók, a rendezők ezúttal is jelesre vizsgáltak, hiszen a nagy létszámú versenyzőgárda és vezetőik ellátása, részükre megfelelő program biztosítása és — főleg — a háromnapos küzdelem sorozat zavartalan lebonyolítása odaadó, lelkes és szakszerű hozzáállást kívánt.

A lovon: Borkai Zsolt — Edmonton után, fáradtan több érmet szerzett az IBV-n (Fotó: Kapitány Ferenc)

Szervenkénti döntők.
Nők. *Felemáskorlát.* IBV-győztes: Burtescu (román) és Omeljantcsik (szovjet) 19,60—19,60. 3. Marinai (magyar) 19,50. — *Ugrás.* IBV-győztes: Szejenyikova (szovjet) 19,725, 2. Frolova (szovjet) és Botea (román) 19,70—19,70. ... 5. Bartalfi (magyar) 19,225, 6. Földi (magyar) 19,20. — *Gerenda.* IBV-győztes: Sztugyenikina (szovjet) 19,75, 2. Kasakova (bolgár) és Gaziova (csehszlovákiai) 19,50—19,50. ... 5. Cisztu (magyar) 19,15. — *Talaj.* IBV-győztes: Frolova (szovjet) és Omeljantcsik (szovjet) 19,65—19,65. 3. Sanda (román) 19,40, ... 8. Bartalfi (magyar) 18,30.
Férfiak. *Talaj.* IBV-győztes: Atamasz (szovjet) és Guszev (szovjet) 19,75—19,75, 3. Stroumin (bolgár) és Stoican (román) 19,45—19,45, 5. Borkai (magyar) 18,75. — *Lótenegés.* IBV-győztes: Agyejev (szovjet) 19,75, 2. Mogilnyi (szovjet) 19,35, 3. Kroll (NDK-beli) 19,25, 4. Borkai (magyar) 19,15, ... 6. Tóth (magyar) 19,05. — *Nyújtó.* IBV-győztes: Mogilnyi (szovjet) 19,75, 2. Kim Chol Nam (KNDK-beli) 19,70, 3. Borkai (magyar) 19,675. — *Gyűrű.* IBV-győztes: Guszev (szovjet) 19,70, 2. Kroll (NDK-beli), Borkai (magyar) és Ivanov (bolgár) 19,40—19,40. — *Ugrás.* IBV-győztes: Guszev (szovjet) és Kroll (NDK-beli) 19,45—19,45, 3. Borkai (magyar) 19,375, ... 5. Pruma (magyar) 19,225. — *Korlát.* IBV-győztes: Mogilnyi (szovjet) és Szin Myong Szu (KNDK-beli) 19,15—19,15, 3. Adejev (szovjet) 19,05.

F. K.

Az idősebbek sportja

Napjainkban, amikor a különböző keringési zavarok, érelmeszesedés, szívinfarktus, a magas vérnyomás valósággal népbetegséggé vált, és szinte megtizedelt a nyugdíjas korosztályt egyre nagyobb figyelem fordul az idősebbek sportolásának nem is olyan könnyen megoldható problémájára.

Azt is mondhatnánk persze, hogy mivel a természetjárás, futás, kocogás sőt az úszás, a kerékpározás sem jelent ma már különösebb gondot — sőt ha egyikhez sincs kedve valakinek, még mindig vásárolhat magának expandert, súlyzókat, nem is szólva a különböző kispályás labdajátékokról, a teremfoci-ról, tollaslabdaról, asztaliteniszről —, nem kell eltúlozni ezt a problémát. A gyakorlatban sajnos korántsem ilyen egyszerű a dolog, mert idő, alkalom, kedv, készség hiányában még mindig igen csekély a negyven éven felüli rendszeresen sportolók száma.

Pedig a hangsúly a rendszerességen van. Az alkalmi fellángolások gyakran többet ártnak, mint használnak. Aki úgy akarja tudni a dolgot, hogy egyszer-egyszer beszáll egy sörmeccsbe, az könnyen súlyos árat fizet, és hónapokig viselheti a bulimeccsen szerzett rándulás, sérülés következményeit. A korosodó test karbantartásához rendszerességre van szükség. Ahhoz, hogy valaki a nyugdíj előtti nagy hajrá időszakában rendszeresen időt tudjon és akarjon magának szakítani a jól kiválasztott, és folyamatosan végzett sportolásra, feltétlenül szeretnie kell magát a sportolást. Még szerencsésebb, ha arra talál módot, hogy gyermekkorai kedvenc sportját választhatja, hisz az ifjúkori versenyek emléke, az évtizedeken át beidegzett mozdulatok nagy inspiráló erőt jelenthetnek.

Vitathatatlanul legnépszerűbb sportág nálunk a labdarúgás. Negyven-ötven éven felül már nem ajánlatos igazi mérkőzéseket játszani, főként annak nem, aki sok évvel korábban abbahagyta a rendszeres focit. Bárhol módot találhat viszont arra, hogy különböző lazító, átmozgató gyakorlatokat végezzen egy labdával, akár egyedül, akár társaival közösen. Nagyon célszerű a lábténisz, a két-kapuzó fejelés. Azt mégiscsak versenyszerűen lehet űzni, és szinte semmi veszélyt nem jelent, nem okozhat rándulást, ficamot, viszont a test minden részét felfrissíti. A kézi és kosárlabdának szintén vannak olyan könnyedebb formái, amelyekre ötven éven feüliek is benevezhetnek. Kosárra dobni, passzolgatni, kiszorítózni szintén hasznos elfoglaltságot jelent főként ha azt baráti társaság tagjai végzik. A teniszésnek nincs is felső korhatára. Követelményei valóban mindenki által teljesíthetők — legfeljebb az a gond, hogy még mindig nagyon kevés teniszpályával rendelkezünk. Ráadásul ez a játék valóban sokkal költségesebb, mint a többiek. Az úszás szintén olyan sportág, amelynek univerzálisan jó a hatása öreg és fiatal szervezetre egyaránt. Kifogásokat persze itt is lehet találni. Valóban nem mindenki bírja a hidegbe vizet, ráadásul a meleg víz a szívnek árt — az is igaz, hogy a városokon kívül többnyire csak a nyári meleg napokon van lehetőség az úszásra, és egyéb vízi elfoglaltságokra. A jó tanács itt csak az lehet, hogy keresni kell mindenütt a lehetőségeket. Az állami és társadalmi szervek, a

lakosság összefogása e tekintetben is szinte csodákra képes, különösen ha mindig a legolcsóbb, legkézenfekvőbb, helyileg is megoldható módokat keresik (stortetős, műanyag főlás miniuszodák stb.).

A tekézés, valamikor tömegszórakozást jelentő sportágunk, sajnos halódik. A művelődési házak, igényesebb vendéglátóhelyek, hobbiparkok építői és szervezői viszonylag kevés anyagi eszközzel felébrésztették ezt a sportot csipkerózsika-álmából. Nem fontos mindig és mindenütt aszfaltos, neonfényes automata tekepályákat építeni. Az izmokat jól megmozgathatja a dörgölt anyagból házi betonozással készített, kézi önkiszolgálással üzemelő „kuglipálya” is. Az sem baj, ha az AFESZ-vendéglők udvarán építik fel, és a menetek tétje egy-egy korsó sör lesz.

Hasonló módon lehetne ajánlani az atlétika különböző ágazatait is, de a falusi, üzemi sportpályák állagát tekintve nemigen lehet abban reménykedni, hogy a szigorúan amatőr módon, csupán a mozgásért magáért tömegek tóduljanak atlétikai pályáinkra. Futni viszont mindenki mindenhol tud. A választási lehetőségek szinte korlátlanok e tekintetben. Erdőn, mezőn, aszfalton, egyszerű öltözkédben, igen olcsó tornapőcökben is üzhető a futásport. Nem kell hozzá semmiféle engedély, terem, menedzselés, csupán két láb, és némi átlagon felüli akaraterő. Az is csak a kezdet kezdetén, mert később olyan jó szokássá válik, a szervezett annyira megköveteli a rendszeres napi futásokat, hogy szinte abba sem lehet hagyni. Nem kell felni az első napok fáradsalmaitól, ezek természetes reakciói a szervezetre, és igen gyorsan elmúlnak.

Akinek a kocogás is nehezére esik — még mindig megmarad a természetjárás, a turisztika. Szép tájakban hazánk valóban igér gazdag. Jól szervezett a turizmus rendszere is, és bár olcsó turistaházakból még mindig hiány mutatkozik, a lakóhelyről pár óra alatt megközelíthető turistacélok tömege várja a túrázókat, köztük elsősorban a gyerekeket és az idősebb korúakat, nyugdíjasokat. Jólesik látni a nagyvilággal együtt menetelő unokákat. Az ilyen közös programok összekapcsolják a család együtt élő nemzedékeit, az egészség óvása mellett tehát társadalmi haszna is van a sportolásnak.

Na és itt van napjaink új divathulláma, az aerobic, amely hónapok alatt nálunk is meghódította a nők társadalmát. Ma még nagyban vitázunk persze azon, hogy sport-e vagy csupán tömeges divathisztéria, de a vitát hagyjuk másra. Mértékkel, az életkori sajátosságokat figyelembe vevő erőfeszítéssel mindenképpen hasznos, sportos ez az új mozgalom, és nem kell hozzá más, mint egy kis zene, némi hozzáértés és szervezőkészség. Ezt pedig a legkisebb művelődési háztól is el lehet várni városon, falun egyaránt. Sőt, talán még több haszna akkor van, ha a család fog össze, és a maga számára szervezi a napi rendszerességű aerobic-tízpercet.

Lám, milyen hosszú a skála, milyen kimeríthetetlen lehetőségeket nyújt a sportolás az öregedő, idős emberek számára is. Csak élni kell azokkal, Mindenkinél a saját érdekében, egészsége védelmében.

—VI—

ÚSZÁS

Takács Péter négy aranyat nyert

Debrecenben a nagyerdei uszodában 281 versenyző részvételével rendezték Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár-berény megyei felmért és gyermek uszójárványok közötti EREDMÉNYEK.

100 m gyermek fiú gyorsúszás: 1. Takács Péter (D. Dózsa) 1:02,8, 3. Oláh Szabolcs (D. Dózsa) 1:06,1. 100 m gyermek leány gyorsúszás: 1. Fazekas Mónika 1:10,1, 2. Nagy Emese 1:10,7, 3. Nagy Brigitta 1:12,6 (mind D. Dózsa). 100 m férfi pillangó: 3. Nagy Imre Zsolt (D. Dózsa) 1:08,2. 100 m női pillangó: 1. Kiss Mónika (D. Dózsa) 1:13,7, 3. Pinczés Krisztina (D. Dózsa) 1:18,6. 200 m gyermek fiú vegyesúszás: 1. Takács Péter 2:35,7, 3. Vass Tibor (D. Dózsa) 2:39,5. 100 m gyermek leány mellúszás: 1. Fazekas Mónika 1:24,7, 2. Hajdú Tünde 1:25,8, 3. Ménes Zsuzsa 1:26,2 (mind D. Dózsa). 100 m felnőtt férfi hátúszás: 1. Jankó Zoltán (D. Dózsa) 1:05,9, 3. Nagy Imre Zsolt 1:12,2. 100 m női hátúszás: 2. Kiss Mónika 1:21,1, 3. Pinczés Krisztina 1:21,2. 100 m gyermek fiú mellúszás: 1. Vass Tibor 1:21,3, 2. Oláh Szabolcs 1:27,7, 3. Szekeres Ákos 1:31,6 (mind D. Dózsa). 200 m gyermek leány vegyesúszás: 1. Fazekas Mónika 2:48,4, 2. Hajdú Tünde 2:53,8, 3. Ménes Zsuzsa 2:53,8. 100 m férfi mell-

úszás: 1. Nagy Imre Zsolt 5:48,91, 3. Sütő Mónika 6:11,53. 4x200 m gyors váltó: 2. DSI (Sütő, Vitorisz, Józsa, Ötvös) 11:55,43 (mind DSI). — Pontversenyben: 2. DSI csapata 2869. Fiúk, 100 m hát: 2. Ládi Szabolcs 1:28,7, 3. Kocsis Zoltán 1:29,51. — 100 m mell: 1. Bernád Roland 1:36,75. — 400 m gyors: 2. Nagy Norbert 5:49,8 (mind DSI). — Pontversenyben: 1. DSI csapata 2162. Úttörők. Lányok, 100 m hát: 3. Czinege Ágnes 1:21,36. — 100 m mell: 1. Ménes Zsuzsa 1:27,28. — 4x200 m gyors váltó: 3. D. Dózsa (Czinege, Hajdú, Ménes, Nagy) 10:58,51. — Pontversenyben: 3. D. Dózsa 3589. Fiúk, 100 m mell: 3. Szekeres Ákos 1:30,18. — Pontversenyben: 4. D. Dózsa 1394. Gyermek. Lányok, 100 m hát: 3. Kántor Tímea 1:24,14. — 100 m mell: 2. Fazekas Mónika 1:25,21. — 200 m pillangó: 3. Nagy Emese 2:48,15. — 400 m gyors: 3. Pécsi Mónika 5:16,87. — Pontversenyben: 4. D. Dózsa 2756. Fiúk, 50 m gyors: 3. Szakács Péter 0:29,05. — 100 m hát: 1. Oláh Szabolcs 1:15,03. — 100 m mell: 1. Vass Tibor 1:17,45. — 200 m pillangó: 3. Jankó Csaba 2:43,39 (mind Debreceni Dózsa). — Pontversenyben: 2. D. Dózsa 3506.

Nyíregyházán szerepeltek a debreceni úszó fiatalok az olimpiai reménységek versenyének területi, harmadik fordulójában. Eredmények.

Delfinek. Lányok, 50 m gyors: 1. Ötvös Éva 34,8. — 100 m hát: 2. Józsa Rita 1:32,33. — 200 m mell: 3. Vitorisz Tímea 1:39,81. — 400 m gyors: 2. Ötvös Éva

Termelőszövetkezeti sportnap

A DMVSC sporttelepén rendezték 1100 fő részvételével a mezőgazdasági termelőszövetkezetek közötti sportversenyt.

EREDMÉNYEK. *Kézilabda.* Nők (9 csapat): 1. Komádi Bihar Népe Tsz., 2. Ebesi Vörös Csillag Tsz., 3. Földesi Rákóczi Tsz. *Férfiak* (12 cs.): 1. Nádudvari Vörös Csillag Tsz., 2. Debreceni Hunyadi Tsz., 3. Pocsaji Dózsa Tsz. *Röplabda.* Nők (5 cs.): 1. Debreceni Hunyadi Tsz., 2. Pocsaji Dózsa Tsz., 3. Komádi Bihar Népe Tsz. *Férfiak* (11 cs.): 1. Debreceni Hunyadi Tsz., 2. Berettyóújfalui Dózsa Tsz., 3. Hajdúböszörményi II. Kongresszus Tsz. *Labdarúgás.* Nők (5 cs.): 1. Földesi Rákóczi Tsz., 2. Biharkezesi Aranykálász Tsz., 3. Esztári November 7. Tsz. *Férfiak* (36 cs.): 1. Püspökkladányi November 7. Tsz., 2. Bărăndi Új Elet Tsz., 3. Hajdúböszörményi Bocskai Tsz.

Atlétika. Nők, 100 m síkfutás (31 induló): 1. Török Ildikó (Fülöpi Buzakalász Tsz) 14,9, 2. Tózsér Sándorné (Ebesi Vörös Csillag Tsz) 14,9, 3. Berettyán Gyuláné (Hajdúböszörményi Zója Tsz) 15,0. — 200 m síkfutás (14 induló): 1. Berettyán Gyuláné 30,9, 2. Török Ildikó 30,9, 3. Török Ibolya (Fülöpi Buzakalász Tsz) 31,8. — 4x100 m váltó (8 csapat): 1. Fülöpi Buzakalász Tsz 61,0, 2. Debreceni Hunyadi Tsz 63,6, 3. Ebesi Vörös Csillag Tsz 64,3. — *Magasugrás* (3 induló): 1. Nagy Istvánné (Pocsaji Dózsa Tsz) 135 cm, 2. Balogh Margit (Zsakai Béke Tsz) 135 cm, 3. Tóth Margit (Hajdúböszörményi Béke Tsz) 130 cm. — *Távolugrás* (16 induló): 1. Nagy Istvánné 400 cm, 2. Krucsó Jánosné (Komádi Bihar Népe Tsz) 397 cm, 3. Podor Katalin (Ebesi Vörös Csillag Tsz) 390 cm. — *Súlylökés* (3 kg, 13 induló): 1. Virágh Ibolya (Nádudvari Vörös Csillag Tsz) 988 cm, 2. Kóhalmi Miklósné (Hajdúböszörményi Zója Tsz) 929 cm, 3. Lada Imréné (Hajdúböszörményi Tsz) 893 cm. — *Kislabdahajítás* (28 induló): 1. Kálai Mária (Zsakai Béke Tsz) 39,18, 2. Petroviczné (Nádudvari Vörös Csillag Tsz) 39,04, 3. Virágh Ibolya 38,88.

Férfiak, 100 m síkfutás (26 fő): 1. Fekete Zoltán (Létavértesi Új

Elet Tsz) 11,7, 2. Asztalos Sándor (Debreceni Hunyadi Tsz) 11,8, 3. Hegedűs Zoltán (Sárrétudvari Bocskai Tsz) 11,9. — *400 m síkfutás* (26 induló): 1. Eles Arpad (Derecskei Petőfi Tsz) 50,0, 2. Erdélyi Sándor (Debreceni Hunyadi Tsz) 51,0, 3. Lendvai Lajos (Sárrétudvari Bocskai Tsz) 55,7. — *4x100 m-es váltófutás* (6 csapat): 1. Derecskei Petőfi Tsz 50,9, 2. Sárrétudvari Bocskai Tsz 51,0, 3. Hajdúböszörményi Béke Tsz 51,6. — *Magasugrás* (15 induló): 1. Menyhart Ferenc (Debreceni Hunyadi Tsz) 184 cm, 2. Szabó Károly (Pocsaji Dózsa Tsz) 170 cm, 3. Kovács Imre (Debreceni Hunyadi Tsz) 160 cm. — *Távolugrás* (21 induló): 1. Asztalos Sándor 632, 2. Gumula László (Biharkeresztesi Aranyk. Tsz) 608, 3. Hegedűs Zoltán 572. — *Súlylökés* (7 induló): 1. Fekete József (Debreceni Hunyadi Tsz) 15,59, 2. Kozma Ferenc (Debreceni Hunyadi Tsz) 13,52, 3. Tóth Miklós (Földesi Rákóczi Tsz) 13,41. — *Kislabdahajítás* (42 induló): 1. Fekete József 69,82, 2. Vezendi Sándor (Derecskei Petőfi Tsz) 62,88, 3. Tóth István (Derecskei Petőfi Tsz) 59,50.

Asztalos nyerte a távolugrást

Támadnak az ebesi lányok Hajdúszoboszló ellen

